

“ÖNCÜ İKTİBAS”

Gündemle Yüz Yüze – Gazete Yazıları Seçkisi

Yıl: 1 Sayı: 5

KIRK ŞAİR KIRK ŞİİR YA DA BU YARA NASIL İYİLEŞİR?

Ben din öğretiminin içinde şiir olanını severim. Kolay bir şey değildir çünkü din ile şiiri yan yana getirmek. Maazallah eski köye yeni şiir getirdiğiniz söylenip âlemin diline düşersiniz. Neler demezler ki: Hadisleri bitirdiler de şimdi sıra şiire mi geldi diye söylenenlerden tutunuz da, ‘ne şiiri hafız olsunlar hafız’ diye homurdananlara kadar. Halk dinin menkıbe sosuna daldırılmışını sever. Hele modern şiirden bahsederseniz sizden fersah fersah kaçır, gider ya koşmaya sığınır ya da ilahiye. Mademki yeni bin yılın gençlerinden bahsediyoruz, yeni bir algıyı da göz ardı edemeyiz herhalde. Gençlerin yaşayan diri ve dinamik şiirle tanışmaları gerekir. Geçen gün bir arkadaşımın uyarısıyla fark ettim. MEB internet sayfasında Din Öğretimi Genel Müdürlüğü’nün yeni bir projesinden bahsediliyor: ‘Kırk Şair Kırk Şiir’.

Görür görmez ‘memleketimde güzel şeyler oluyor’ sevinciyle parmaklarımla masaya ritim tutmaya başlamışım. Yanımdaki arkadaş gözleriyle uyardı. Çalışanları rahatsız etmemem gerekiyormuş. Bu ikazdan hiçbir şey anlamadımsa da parmaklarıma mukayyet oldum. ‘Ben çalışanları rahatsız etmek için değil, çalışmayanları rahatsız etmek için parmaklarımla masaya ritim tutuyorum’ diyecektim, ama vazgeçtim. Ne de olsa Din Öğretimi Genel Müdürlüğü’nde farklı bir çalışma heyecanına tanık olmuştum. Acele etmeksizin, hiçbir önyargı ve ön kabule yüz vermeden siteden detayları incelemeye başladım. Tamam, anlıyorum, ilk defa böyle bir şey yapılıyor şiir adına okullarda, ama böyle de olmaz ki. Seçilen şairler ve de şiirler anlayış faslını çoktan aşmıştı. Şaşırmakla, kızmak; kızmakla üzülme arasında gittim geldim. Yahu söz konusu şiir olunca neden bu savrukluk, bu ‘ben yaptım ve oldu’ anlayışı estetik duyarlılığımızın orta yerine taht kuruyor. Bilimsel bir seçki oluşturulsaydı, eminim bu işin bir bilenine sorulur ya da en azından niteliğe dair hassasiyetler göz olun da bulundurulurdu. Çok büyük ihtimal bu şiir seçki işi de kurumda öylesine birine iş olarak verilmiş ve o kişi de el yordamıyla bu listeyi çıkarmıştı. İmam Hatip Liseleri ya da İmam Hatip Okulları’nın dünyasına şiir nefhasını üfürmek ağzına bir parmak bal çalarcasına gelişigüzel şiir ve şair seçimi ile olabilecek bir şey değildir herhalde. Din Öğretimi Genel Müdürlüğü’ndeki arkadaşlar bu yetkinliğe sahip olmalı diye düşünüyorum. Türk Şiirinin günümüze kadar uzanan seyrini takip edebilmek şayet kişiler bazında mümkün değilse, bu konuda bir birim oluşturulması gerekirdi. Hangi sınıfa hangi şiir ve şairlerin okutulması gerektiği sadece pedagojik bir mesele değil aynı zamanda şiir zevki ve kritiği de gerektiren bir meseledir. Mademki bir zihin inşa edilecektir bunun iç tesisatını bırakınız ehil olanlar yapsın. Seçki de yer alan şiirlerin bir bölümü belli ki internet marifetiyle ortaya çıkarılmış. Mesela Can Yücel’in adıyla uzun süredir internet ortamlarında paylaşılan “Her Şey Sende Gizli” başlıklı şiir bu şaire ait değildir. Can Yücel’in üslubunu bilenler bunu fark etmekte zorlanmayacaklardır. Ayrıca Can Yücel’in bir İmam Hatip Şiir Seçkisi’nde bile es geçilmeyecek kadar Türk şiirinde sağlam bir yeri mi vardır ki?

Çocuklarda ve gençlerde şiir sevgisi has şiiri anlayıp kavramakla birlikte oluşturulması gereken bir şeydir. Aksi takdirde zayıf-kuvvetli, şiir-şiir olmayan, iyi ve kötü noktasında tefrik kabiliyetlerini köreltip onları yanlış yönlendirmiş oluruz. Bu seçim eğer öğrencilere Türk Şiiri ve Şairlerini tanıtip kavratmak bağlamında bir iddia ile birlikte yapılmamışsa sorun yok; fakat sunumdan anlaşıldığı kadarıyla böyle bir iddiayı da içinde barındırmaktadır. O halde öğrencilerin hafızasına konu olmayan şairlerin burada yer almamalarının bir izahı olmalıdır. Elbette öngörülen seçkide çok değerli şairlerimiz var. Fakat bu şairlere ait şiir seçiminde bile olması gereken titizliği göremiyoruz.

Şiir hiçbir zaman orta malı değildir. Rastgeleliğe prim vermez. Temsil özelliği ve karakteri olan şeylerde ‘biri yapsın getirsin’ ile iş görülmeyeceği aşikârdır. Din Öğretimi’nin çok değerli mensupları en az benim kadar bunu bilmektedirler. Edebiyatı ve şiiri şiir dışı unsurların malzemesi olarak değil vahye açılan bir kapı, hakikate giden bir patika ya da kalbin yerini işaret eden bir uyarıcı olarak görmek lazımdır. Bu proje gelecek yıllarda eksikleri hesaba katılıp daha dikkatli ‘ağyarını cami, efradını cami’ bir şekilde uygulandığında İmam Hatip öğrencileri üzerinde hissedilir bir etkiye sahip olacaktır. Şimdiden kolaylıklar diliyoruz.

Hüseyin AKIN / Milli Gazete / 21.02.2017

Derya Öncü Anadolu Lisesi Kültür Edebiyat Kulübü Yayınıdır

ESKİ ESERLER ve TAKSİM'E CAMİ

Taksim Camii Projesi onaylandı. Bu münasebetle vaktiyle yazdığım bir yazıyı yeniden yayımlıyorum.

Devamı, sayfa 2'de...

BİZ... MÜHLET VERİLENLER

Anlamazlık: Sözlüklere bakmayın; "bir şeyi veya anlamı kavrayamama durumu" gibi cümleler okuyacaksınız.

Devamı, sayfa 3'te...

BEKLEDİKLERİMİZİ YAPABİLİRİZ

Hayat bazan ‘bekle’ der. Bazan da hayat demeden biz bir şeyler beklemeye başlarız.

Devamı, sayfa 4'te...

LİSAN, GÜZEL İNSANA HİZMET ETMELİ

Padişahın iki yaveri varmış. Danıştığı, sohbet ettiği, şimdinin özel kalemi diyebileceğimiz bu iki şahıs da pek maharetliymiş ama padişahın birini daha çok sevdiği herkes tarafından anlaşılmış.

Devamı, sayfa 5'te...

YALNIZ DEĞİLİZ, YALNIZLARA YOLDAŞ OLUN

Yalnız kalmayın. Kalırsanız da yalnız olmadığınızı bilin. Yalnız olmayın, yalnızlara yakın durun, yoldaş olun.

Devamı, sayfa 7'de...

KURUNTULARIN KIRINTILARI

Herkes her sabaha hazır bir psikoloji ile uyanıyor, hazır fikirler, hazır kanaatler, hazır duygular...

Devamı, sayfa 8'de...

ESKİ ESERLER ve TAKSİM'E CAMİ

Taksim Camii Projesi onaylandı. Bu münasebetle vaktiyle yazdığım bir yazıyı yeniden yayımlıyorum. AKP hükümetlerini belki de sadece aşağıda bahsedeceğim faaliyetleri sebebiyle hayırla yad edebiliriz.

Bir kere tüm İstanbul'un tarihi mezarlıklarını elden geçirmiş, etrafını çevirmiş, çöpten-dikenden-yılan işlemez hale gelmiş, adım atılamaz olmuş iç yüzeyini taşlara zarar vermeden tertemiz etmiştir.

Vakıflar, belediyeler ve hükümet bu hamleyi el ele vererek gerçekleştirdiler. Binden fazla tarihi eser, yıkılmakta olan bina ayağa kaldırıldı, kullanılır hale getirildi. Bütün bunlar sadece İstanbul'da değil yurt dışında gerçekleşti. Tarihe saygı, kültüre bağlılık budur. Yeri gelmişken bir kez daha söylüyorum. Kışlaya hayır, camiye evet. Osmanlı döneminde kışla yapıldığında orada yerleşim yoktu. Askeri garnizonlar surdışına yapıldı. Bektaşî Tekkeleri dahi garnizon civarındadır. Gezi Parkı'na bina yapmayın. Taksim'de binadan çok ne var. Ama cami yok. Millet sokakta namaz kılıyor. Caminin yeri hazır, Sular İdaresi'nin orada, otopark.

Sevgili Ekrem Işın ile bir buçuk yıl uğraşarak “Eyüp Sultan Tekkeleri”ni Kanal 7 için belgesel olarak çekmiştik. Bu macerada başımıza gelenleri anlatsam roman olur.

Sonra ben bir on yıl kadar İstanbul'u dolaştım. Tabii her gün değil, aralıklarla. Bir taşralı olarak ceddimizin ve dünyanın bu en önemli şehri az da olsa tanımak istiyordum. Şehir gezileri mutlaka yaya olarak yapılmalı, önemli bulunan mekânlar, binalar gereği kadar vakit ayrılarak tanınmalıdır. Bu süre içinde İstanbul'un ancak yüzde birini görmüş olabilirim.

“Bir semtini sevmek bile bir ömre değer” diyor ya Yahya Kemal, haklı. Onca yıldır İstanbul'u berbat etmek için çabalıyoruz, o hâlâ ayakta. Ayakta dediğime bakmayın büyük ölçüde tahrip edilmiştir. Görülecek yerler ancak nokta veya ada halinde kalmıştır. Hele bu gökdelen merakı İstanbul'un (Sur içi olmasa bile sur dışının) silüetini değiştirmiştir. Bakın size sadece iki örnek vereyim. Bunlar tarih ve kültürün nasıl canlandığına şahittir.

İlki Yenikapı Mevlevihanesi. Biz Ekrem ile orayı filme çekerken neredeyse mezbele halindeydi. Semahanesi yanmış, iç avlusunu otlar basmış, mescide kuşlar yuva yapmış, bina dökülecek hale gelmişti. Ki bu bina meşhur Mimar Kemalettin'in eseridir. Bekçiler dışında yaşlı bir adam senelerdir kütüphane kısmında yatıp kalkıyor, orayı hırsızdan-uğursuzdan koruyordu. Buna rağmen yine hırsızlık olmuş ve bir dava devam edip gidiyordu. Tekke levazımı yani halılar, şamdanlar vb. Şeyh Odası'na kilitlenmiş, kapısı mühürlenmişti. Bu sebeple orayı çekemedik. Bizden üç ay sonra çıkan bir yangınla

Şeyh Odası içindekilerle beraber yandı.

Programı bitirirken bu muhteşem eserin korunmasını, restorasyonunu, yeniden kullanılır hale getirilmesini arzu eden bir hamasi nutuk çektiğimi hatırlıyorum. Neyse ki AKP sayesinde özlenen eylem gerçekleşti, bina ve semahane yenilenerek orada bir üniversite kuruldu.

İkinci örnek Edirnekapı dışında Bektaşî Emin Baba Tekkesi' dir. Biz oraya gittiğimizde çatısı yoktu. Dört duvar kalmıştı sadece. Yıllarca ahır olarak kullanılmış. Tamirine başlandığında on on beş kamyon gübre çıkarıldığını söylediler. Önünde iki adet yazısız devasa mezar taşı yatıyordu. Şimdi şipşirin bir bina oldu.

Soru şudur: Bu yenilenen, restore edilen eserler nasıl kullanılacak? Şimdiye kadar yapılan uygulamalarda bazı vakıflara verildiği onların da çay bahçesinden, kültür merkezine kadar çeşitli amaçlarla kullandıkları görüldü.

Ben alternatif olarak aklıma gelenleri sıralayacağım. Başkaları daha uygun fikirler bulabilir.

Bir kere “tekke” olanlar, şimdi yasak sürdürdüğü için bir post atıp bir şeyh bularak yeniden açılmaz.

Orayı bir Darü'l-Hadis veya Mesnevi hane yapabiliriz. Yani eski bir tekke yine dinî bir amaçla kullanılmalı. “Tasavvuf Dersleri” verilebilir. Dinî-tasavvufî Musiki Merkezi olabilir.

Ötekiler için ihtiyaç olan “Dil Okulları” dır.

Bildiğiniz gibi küreselleşen dünyada yabancı dil öğretimi öne geçti. Ama önce Türkçe' yi doğru dürüst bilmek lazım. Bu sebeple İngilizce, Almanca, Çince, Japonca, Arapça, İtalyanca vb. gibi diller yanında mutlaka Türkçe eğitimi koymak gerekir. Buna ilaveten Z-Kütüphane denilen çok amaçlı çocuk kütüphaneleri kurulabilir. FKM Dershaneleri olabilir (Fizik-Kimya-Matematik). Taşradan İstanbul'a hasta getirmiş, ama burada kalacak yeri olmayanlar için “Misafirhane” olabilir. Üniversitelerin “Araştırma Enstitüsü”, “Araştırma Kütüphanesi” ihtiyaçlarına cevap verebilir.

Belediyelerin yeterinden çok “Kültür Merkezi” var. Bunların içini layıkı ile dolduramıyorlar. “Okul Öncesi Eğitim, Kreş, Ana Okulu” olabilir. Artık neredeyse terkedilmiş olan “Folklor” alanına tahsis edilebilir.

Geleceğe dönük olarak “Bilgisayar Teknolojileri ve Kullanım Okulları-Kursları” olabilir. En nihayetinde çok ihtiyaç duyulan “Osmanlıca Kursları” na tahsis edilebilir. Bunların sahibi, kadrosu, maaşı, çalışanları, hangi devlet kurumuna bağlı olacakları benim işim değil.

Yeter ki yaramaz adamların eline geçip yaramaz işlerde kullanılsın.

BİZ... MÜHLET VERİLENLER

ANLAMAZLIK: Sözlüklere bakmayın; "bir şeyi veya anlamı kavrayamama durumu" gibi cümleler okuyacaksınız. Ben size "güncellenmiş" halini söyleyeyim:

Tartışmak. Derhal ve inatla tartışmaya başlamak.

AYNA: Rilke'nin şiirinde miydi o? "Bazen bir dükkanda aynalar sersemlemiş olurdu/az önce orada bulunmuş olman nedeniyle.." Nasıl çarpıcı bir söyleyiş!

Fakat eskide kaldı. Aynalar yok artık. Cep telefonu kameraları var. Yansımalar yok artık. "Tutuklanmış" görüntülerimiz, zamana yayılıp hikaye süsü verilmiş pozlarımız var. Saçımızı bile başkasının gözlerinde tarıyoruz.

BAKMAK: Bana "bakıp da görememek"ten falan bahsetme! Henüz bakmadın bile... Uğruna şarkılar yazdığın gözlere durup iki dakika bakmadın.

CAN SİMİDİ: Pateh Sabally. Gambialı bir mülteci. Geçen ocak ayının sonlarıydı. Venedik'te bir köprüden Grand Canal'a düştüğünü sandılar. Bir vaporetto'dan can simidi attılar. Sonra bir başka tekneden iki can simidi daha atıldı. Pateh onlara uzanmak için hiçbir çaba göstermedi. Kendisini videoya çeken yüzlerce turiste el salları gibi bir hareket yaptıktan sonra kendini derinlere bıraktı. Bazı turistler hala "çık oradan da memleketine dön!" diye bağırırmaktaydı.

İnternete düşen bir iki videonun son bölümlerine baktım; bir gün mutlaka sulara gömüleceği söylenen "dinginlik ve güzellik sembolü" Venedik'in sularında üç can simidi yüzmekteydi.

DÜNYA: Bir hapishane bu kadar mı korkunç ve aynı zamanda güzel olur! Aldatan hakikat.

GECE: Modern insanın gecesi var mı? Ya göz yakan florasınlar ya da huzursuz karanlıklar. Oysa gece "içinde sükun bulalım" diyeydi. (Neml, 86)

MÜHLET: Bir borcun ödenmesi için verilen vade... Saat, takvim, zaman felsefesi, biyolojik ritim, uzay zaman, görelelik teorisi, tarih, vd. Bunlar birbirinden parlak örtüler ve sus payları olmaktan öteye gitmiyorlar. Sanki bizim için esas zaman birimi ve kavrayışının "mühlet" olduğunu gözden kaçırmaya çalışıyor gibiler.

SABIRSIZ: Ah badem ağaçları! Güneş üst üste birkaç gün açacak ya, sabırsızlığa kapılırsınız da çiçeğe durursanız diye korkanlardanım. Daha şubat çıkmadı.

TANIMAK: Sevmek, başlangıçtır. Hep başlangıçta kalmaktır.

Tanımak, sonra gelir.

Çoğunlukla en sonunda.

Tam giderken tanırız; insanları, yerleri, mekanları; belki hayatı da...

DUR ÇOCUK, ŞİMDİ PAYDOS ZAMANI

Bir tarafta Küçükpazar'da tekstil atölyelerinde çalıştırılan yaşı küçük çocuklar diğer tarafta aynı yaştaki çocukları topluma kazandırmak için gösterilen örnek bir çaba. Okul çağındaki çocukların okulda olması gerekirken İstanbul Fatih'te havalandırmasız atölyelerde çalışmak zorunda kalması ne kadar acıydı.

Ancak acımıza acı katan başka bir gelişme daha yaşadık dün. Başta Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı olmak üzere olayın peşine düşen, çocuk işçi çalıştırılmasına engel olmak üzere çırpınan kurumların yanı sıra susmamızı isteyenler de çıktı. Gündeme getirdiğimiz her olay sonrası "algı yönetmekle" suçlanmaya alışmıştık ama bu seferki hakikaten acımızı katladı.

BBC'nin aylar önce yaptığı bir haberi örnek göstererek karşımıza çıkan, kazandığı parayı her şeyin önüne koymaya alışmış bazı yöneticiler, çocuk işçi haberini görmezden gelmemizi talep etti. Evet, "Bugün itibarıyla üzerimize ne düşüyorsa yapacağız. Biz de konuyu araştıracağız, eğer çocuk işçi çalıştıran varsa kendimiz teşhir edeceğiz" demek yerine susmamızı isteyen de çıktı.

Ama bu konuda susmaya hiç niyetimiz yok.

Çocuk işçinin Suriyelisi, Türk'ü, Türkmeni, Iraklısı olmaz.

1400 liralık asgari ücretli işçi çalıştırmak yerine okulda, annesinin yanında olması gereken çocuklar ayda 400 lira verilerek sömürülüyor sadece. Aynı zamanda o çocukların geleceği de sömürülüyor, ellerinden alınıyor. Tekstil atölyelerinde, tamirhane köşelerinde, modern kölelik hikayeleri yazılıyor, topluma kazandırılması gereken çocuklar dayakla büyüyor, cahilliğe itiliyor, farkında mısınız? "O çocuklar çalışmazsa evlerine ekmek götüremeyecek. İstedığınız bu mu" diyenlere gelince...

O çocuğun evine götüreceği 400 liraya mahkum bir aile varsa bu toplumda, ki var... O zaman bu aileleri tespit etmemiz, vatandaş olarak, sosyal devlet olarak ne gerekiyorsa yapmamız gerekmiyor mu? O çocuğun evine götüreceği 400 liraya muhtaç aileler varsa, gerçekten bir şeyler yanlış değil mi? Ses çıkarmayarak, o çocuklara layık gördüğünüz hayatı kendi çocuklarınıza reva görür müsünüz? Bir an için kendi çocuğunuzu o atölyelerde görseniz ne hissedersiniz?

Siz, çocuğunuzun okul hayatını kaç liraya değiştirirsiniz?

O çocukları kaderine terk edip gözlerimizi kapatacak mıyız, yoksa başta devlet olmak üzere üzerimize düşen ne varsa yapacak mıyız? Geç olmadan karar vermeliyiz...

Hemen şimdi...

SİYASET MESLEĞİNDE BAŞARININ ŞARTLARI BELLİDİR

Siyasetin belki de en önemli kararı, ekonomiyi evrensel kanunlarından kopartmamaktır. Yani iç ve dış şartlar ne kadar farklı olsalar da, ekonomiyi serbest pazarın dışına fazla çıkartmayacaksınız. Bakın işte Türkiye örneği ortada duruyor...

Darbe girişimi, terör saldırısı ve müttefiklerin ihaneti gibi olağanüstü olayları yaşadığımız 2016'da Türk ekonomisi yüzde 2.2'lik büyümesini sürdürmüş.

Durum ortada

Hatırlayın... Daha geçen haftalarda felaket tellalları doların 5 lirayı geçeceği kehanetinde bulunmaktaydılar.

Buna karşı dolar dün 3.64 TL'nin altına gerileyerek beş haftanın en düşük seviyesini görürken, Hazine'nin gerçekleştirdiği 9 yıl vadeli devlet tahvili ihalesine de üç kat teklif geldi. Merkez Bankası tarafından dün açıklanan Ödemeler Dengesi verilerine göre ise, aralık ayında doğrudan yabancı sermaye girişi 1 milyar 991 milyon dolarla 17 ayın zirvesine çıktı.

Başbakan'ın değerlendirmesi

Mali disiplinden asla taviz

vermediklerini söyleyen Başbakan

Binali Yıldırım'ın şu sözleri sanırım aklı başında herkesin düşüncelerini yansıtıyor:

"- Battık, batıyoruz diyen felaket tellalları suspus, hiç sesleri çıkmıyor. Küresel dalgalanmalarla başlayan döviz kurundaki oynaklık geçicidir, etkileri çok ama çok sınırlı kalacaktır.

Havaların ısınmasıyla birlikte ekonomide de demokraside de ülkemizin ayak bağlarının hepsinden kurtulmuş olacağız."

Temel dersler

Siyasete heves edenlerin bu gibi durumlardan almaları gereken dersler vardır. Bu derslerin bazılarını yine hatırlatalım:

- Ekonominin evrensel kurallarını uyguladığımız zaman ülkede yokluk, karaborsa ve döviz krizi olmaz.

- Arz- talep dengesini asla bozmayacaksınız.

- Fiyatları sübvansiyone etmeyeceksin.

- Ekonomide olduğu gibi siyasette de serbest rekabeti koruyacaksınız.

- Temsili demokrasiyi yok sayıp, "Oligarşik demokrasi" denemelerine girişmeyeceksin.

- İktidarların seçimle gelip, seçimle gitmelerine alışacaksınız.

Mehmet BARLAS / Sabah / 16.02.2017

BEKLEDİKLERİMİZİ YAPABİLİRİZ

Hayat bazan 'bekle' der.

Bazan da hayat demeden biz bir şeyler

beklemeye başlarız. Bir durumun

gerçekleşmesini yahut gerçekleşmemesini.

Bir şey tercih eder, o tercihin gereğini yapar

veya yapmaz, sonucuna da katlanır yahut

katlanamayız. Bizim çelişkimizin sonu yoktur.

Câhiliz, zâlimiz, âcizizdir Kitap'taki ifadeyle.

Ama aynı zamanda da 'halife'yizdir.

Bekleyen câhil.

Neler beklemeyiz ki insandan, toplumdan.

Sevgi bekleriz, saygı bekleriz, incelik, anlayış ilh...

Ama nedense bu beklediğimiz şeyleri götürüp vermek pek az gelir aklımıza.

Acaba bizde pek olmadığı için mi, yoksa bir başkasının da bu duygulara ihtiyacı olabileceğini düşünmediğimiz için mi?

Biraz üzerinde düşününce bırakın bu duyguları götürüp başkasına vermeyi, kendimizden bile esirgediğimiz ortaya çıkar mı, çıkar.

Hoşlanmadığımız şeylerden yüzümüzü

buruşturarak bahsederken, sakın ola o yüzümüzü

buruşturan şey, içimizdeki gizli/âşikâr,

küçük/büyük kimi ufûnetlerin bir izçıkımı olmasın!

Referandumda nihayetinde iki kelime üzerinden bir tercih yapacağız; evet, hayır.

Ama bu yola çıkıldığından beri sarfedilen düşüncelere, dile getirilen niyetlere, yaklaşımlara bakar mısınız?

Yoksa... Referandum bir nokta idi câhillere onu çoğalttı mı? Bilemem.

Bir şeyi anlayamadığımız için mi bazı tuhaf şeyler yaparız, yoksa çok iyi anladığımız için mi? Birisi bir şey söylemişti eski zamanlarda;

Kadıköy'e her yarım saatte bir vapur kalktığı yıllarda bir adam Cağaloğlu'ndan "Çok acelem var" diyerek oflaya pufloya telaş telaşa Sirkeci'ye doğru koşuşturmaya başlamış, son on saniyede de kendisini vapura atabilmiş. Ama sonra vapurda kalp krizi geçirmiş ve vapur Kadıköy'e varmadan kendisi öbür dünyaya vâsıl olmuş.

Dünyanın işleri de öylece kalmış, hep olduğu ve olacağı gibi.

Güneş, akşam yine batmış. Yıldızlar yine çıkmış hava birazcık kararınca.

Evet, beklememeli.

Ne bekliyorsak insandan, götürüp vermeli ona.

Bu bazan çok zor olsa da.

Mevlana İDRİS / Karar / 21.02.2017

LİSAN, GÜZEL İNSANA HİZMET ETMELİ

Padişahın iki yaveri varmış. Danıştığı, sohbet ettiği, şimdinin özel kalemi diyebileceğimiz bu iki şahıs da pek maharetliymiş ama padişahın birini daha çok sevdiği herkes tarafından anlaşılmış. Bunun hikmetini soranlara da “Bir müsait vakitte anlatırım” diyerek geçiştirmiş. Bir gün padişah ve yaverleri pazar yeri gibi kalabalık bir mahalden geçiyorlarmış. Bu sırada uzaktan bir patırtı, ağız dalaşı gibi sesler duymuşlar. Padişah o adamlarından birini olan biteni anlayıp haber getirmesi için göndermiş. Adam gidip gelmiş ve padişaha “Efendim bir anlaşmazlık var, birbirleriyle tartışıyorlar, onun sesini duymuşuz” diyerek durumu nakletmiş. Padişah daha çok sevdiği adamı da gürültünün sebebini öğrenmek üzere yollamış. Bu adam ise padişaha durumu, “Efendim anlaşmaya çalışıyorlar, bu esnada da biraz sesleri yükselmiş” diyerek rapor etmiş. Padişah böylece sevgi ve muhabbetine mazhar olan bu kişinin irfanını orada bulunanlara da göstermiş.

İFADELER ÖNEMLİ

Haberleri, etrafta olan hadiseleri hangi mantık ve hangi Türkçe kaidelerle insanlara aktarıyorlar, senelerdir bu muammayı çözemiyorum. Öyle vahim, saçma sapan, nefret edilecek mevzuları şirin, neredeyse özendirecek tabirlerle haber yapıyorlar ki birazcık bu işlerden anlayan insanlar hayret etmekten kendisini alamıyor. Örneğin haber bültenlerinde şu ifadeye yer verilebiliyor: “Terör saldırısı gerçekleştirildi.” Çok iyi nane oldu! Yâhû gerçekleştirme kelimesi böylesi bir vaka için kullanılabilir mi? Bu durum terör saldırısı için “Helâl olsun, demek becerdiler” demeye benzer. Zalimler halkın üzerine bomba yağdırıyor, biz buna “operasyon” diyoruz. Bir hırsızlık, kaptıkaçtı, yolda dayak, dükkân yağmalanması gibi haber veriliyor, biz bunları seyredip, ah vah etmek, bazen de sövmekle meşgul iken dikkat çekmeyen bir cümleyle sonuna “Bunu yapanlar, failleri yakalandı” cümlesi zar zor ilave ediliyor. Bu ilave de genellikle sözlü olarak yapıyor, ekranda o hırsızların, darbı yapanların cezalarını çekmek üzere tutuklandıkları gösterilmiyor.

SOHBET ETMEK, KALPLERİN VE RUHLARIN BULUŞMASIYLA MÜMKÜNDÜR

Kıymetli dostlar! Konuşmak ve lisan üzerine herhalde yedi-sekiz kere size bu köşeden bir şeyler yazmaya, sohbet havasında nakletmeye çalıştım. Bu günlerde kullandığımız lisana gerçekten çok dikkat etmemiz icap ediyor. Olumsuz, çirkin, menfi olan sahanın kelimeleri bellidir. Güzel, iyi, topluma ve insana faydalı hadiselerin de nakledilme üslubu çok belirgin, bunların ifade edilme şekli zengin

lisanımızda kelimeleriyle mevcuttur. Bir de buna toplumdaki olumlu ve güzel duyguların yeşertilmesi, umut ve ümidin, sevginin, barışın hep artması gibi bir ideali eklerseniz konuşmak, haber vermek, sosyal medyada birbirimize mesajlar göndermek ne kadar önemli bir hâl alıyor. Bakınız, biz bu köşemize “Birlik’te Sohbet” başlığını uygun gördük. Sohbet etmek, kalplerin ve ruhların buluşmasıyla mümkündür ama bu kalp ve ruh güzelliklerde buluşmalıdır ki sohbet olsun. Başkalarının hoşuna gitse de bizim medeniyetimizin ölçülerine vurduğumuzda çirkinliğin, nefretin aramızda nifak tohumu üreten lisanın adı hiçbir zaman sohbet olamaz. Zor günlerde kalplerin ve ruhların buluşması meyvesini gösterir, ancak maddi menfaat kaygısından uzaklaşıldığında insanlar ve toplum sohbet ederek birbiriyle buluşur, muhabbet eder bir hâl alır.

İNSANLIĞIMIZI YARALAMAYALIM

Velîyullahtan bir zat soğuk bir havada müridiyle beraber sabah namazında mescidden çıkmış. Sokağın köşesinde beş-altı mahalle köpeği birbirlerine yanaşmış, vücûd ısılarından istifade ederek uyukluyorlarmış. Talebe “Efendim ne güzel! Böyle kardeş kardeş birbirlerine sokulmuş- lar, bu soğukta, ayazda muhabbetle uyuyorlar” diye bir söz sarf etmiş. Mürşidi tebessüm etmiş. “Pek âlâ, gel bakalım sana bir şey göstereceğim” diyerek talebesini almış, dükkânını yeni açmakta olan kasabın yanına getirmiş. Sonra da “Kasap efendi, senin köşede kalan kemik falan varsa al şu kuruşları bize ver, talebem bugün köpekleri doyuracak, sevaptır” demiş. Almışlar kemikleri, bu ârif zat, talebenin eline poşeti vermiş ve kemikleri köpeklerin önüne dökmesini söylemiş. Adam da gitmiş, denileni harfiyen icra etmiş fakat o da ne! Kemığın kokusunu alıp uyanan köpekler başlamışlar birbirlerini ısırma, patileriyle hemcinslerinin başlarını, gözlerini yarmaya. Talebe bu sahneyi seyrederken âgâh olan mürşidi talebesine dönerek “Gördün mü evlâdım? O muhabbetten hiçbir eser kalmadı, araya kemik meselesi girince hırğuş olup birbirlerini parçalayacak noktaya geldiler. İşte insan ona derler ki menfaati olsa da sevgisini, nezaketini, ahlâkını ve konuşma zarafetini kaybetmeye. Yoksa şu gördüğün köpekler de menfaat olmadıktan sonra kuzu gibi olurlar ama işin içine menfaat girerse koyun bile birbirine tos atmaya kalkar. Şimdi gör bak insanlık nasılmış ve nasıl olmalıymış, buradan bunu anla” demiş.

Dünya hırsları, menfaatleri, ideolojileri ve daha türlü türlü garazlarla güzel insanlığımızı yaralamayalım. İnsanın üslubunun onun ahlâkını ve aynen insanlığını ortaya çıkarttığını da bu günlerde hiç unutmayalım.

Muhabbetle sizleri selâmlıyorum.

M. Fatih ÇITAK / Haber Türk / 17.02.2017

VAY VAY VAY!

Maddi değerler karşılığında satılamaz ilkelerle donanan yaşam gerçeğine rağmen, ısrarla sana statüko ve kariyer ısmarlayan, cazip maddi değerler teklif eden, popüler imajlar biçen, üstelik bazen din adına ve göğünden izinsiz yıldız düşüren, gizlice ay veren ve hatta güneş sunanlar; yani yanıltıcı manevi “dereceleri” sunanlar olur.

Çağ, kitleleri etkisi altına alan ideolojilerin yakıcılığı altında kaynar. İnsan iman derdindedir. **Tanrı kapmaca oynar kalabalıklar. Tanrı yarıştırmaca oynarlar.**

El alem ne der tanrısı, yakın çevre veya kamusal alan huzuruna durmuş herkesin başına dikilip riyakarlık ibadetini yaşatır ve maskeler, olmadığı gibi görünmeler, kullanışlı yalanlar armağan eder sadık kullarına. Para tanrısı, sınırsız tüketim ibadeti için devasa soyguncu tapınaklar inşa etmeye ve reklam vaazlarıyla müntesiplerini bilinçlendirmededir. Moda tanrısı istikrarı yasaklar ve değişimi monotonlaştırır.

Konfor tanrısı herkesi kral ilan eden tahttır ve “daha!”yı “çok”u ideal kılar kullarına. Her türlü kariyer için erdemli bir hayatın kurban edildiği statü tapınakları da çoktur. Bencilce egolarına yüz sürer, keyiflerine ve hazlarına tapınırlar kimileri sabah akşam...

Teklifler yağar; hepsi ayrı ayrı ilkelerinden ödünç ister seni. Bunalırsın. Hangisine kulluk edeceğine şaşırırsın. Bütün basit tercihleri küçümseyecek ve hepsini birden hizaya sokacak, yaşamın sıradanlıklarını kendilerinin de memnun olacağı bir sıraya dizecek hayat biçimi olmalı, dersin. Bütün acabaları, çelişkileri, yalpalamaları, iki arada bir deredelikleri yere serecek üstün bir tercih...

Yorulur kalp; dengesiz ideolojilerin, baskıcı çığırkanların, ekonomi nasihatçıların, gıda fakihlerinin, kendine çağıran vaizlerin, ötesiz ve bilgiç bilimselliğin, maval okuyucu aydıncılığın, ortalık yargıçlığının, izafi kadılığın ve en nihayet nefsinin kendisini yakasından paçasından çekştirip durmasından. Yorulur insan.

Nefes alamaz insan. Nefes aldığını sanır. Soluğuyla yalnız kalamaz kolay kolay. Soluğuyla arasına illa bir ayrılık, bir fitne girer...

Muhataplar sussa nefes susmaz. Bizzat kendinden teklifler alır insan. Her köşede sıkıştırılır. Hayat yukarıda geçip gidiyorken, aşağıda, derinde hep bir teklif, hep bir kabul, bir red vardır. **Eğil içine. Sıkı pazarlık asıl orada.** Kimse kendine sağır değil.

İnsan olan; haksız menfaatleri ağırlıktan saymaz. Sayıp ta terazisinin kefesinde ağırlamaz. İnsan olanın alınıp satılan ilkeleri, satışa sunabildiği ahlaki ölçüleri yoktur, olamaz.

Ne diyorsun? Ciddi misin?

Asıl bismillah diyenler mi doyumsuz? “Asıl yurt daha ötede!” diye halkı ahirete sürenler mi kapışıyor muş arsayı, parsayı? Namazda “Tapmam senin taptığına/maddi değerlere!” deyip duranlar ha? Siz kapitalizminize, biz İslâm'ımıza diyenler mi haksız kazanca, hepsi benim olsunculuğa durmuş namaza durur gibi...

Vay vay vay!...

Ayşe ŞENER / Milat / 21.02.2017

YALNIZ DEĞİLİZ, YALNIZLARA YOLDAŞ OLUN

Yalnız kalmayın. Kalırsanız da yalnız olmadığınızı bilin.

Yalnız olmayın, yalnızlara yakın durun, yoldaş olun. Biz, hiçbir zaman yalnız değiliz. Bize bizden daha yakın Allah'ımız varken kendimizi nasıl yalnız hissederiz ki.

Ama insanız, ünsiyet sağlayacak insana muhtacız. Su gibi, ekmek gibi insan yüzüne ve sözüne muhtacız.

Zekeriyya aleyhisselam Rabbine dua ediyor, yalnızlığından şikâyet ediyor ve peygamberliğini devam ettirecek bir oğul istiyor: “Zekeriyya»ya da (peygamberlik Lûtfettik). Hani o Rabbine: «Rabbim, beni yalnız bırakma (bana çocuk ver). Varislerin en hayırlısı Sensin» diye dua etmişti.” (Enbiya süresi ayet 21/89)

Aynadan başka yüzüne bakan olmayan yalnızlarımız vardır.

İşte o yalnızlara yandaş olun. Sultanahmet semtinde, Şehremini'nde, yirmi yıldır evine kimsenin girmedığı yalnız kadın ve erkekler gördüm.

Yalnızın kırık gönlünü düzeltirsem belki cennete giden yolu doğrulturum dedim ve cami cemaatinin içine katıverdim onları.

Çölde yalnızlık ile insan ormanında yalnızlık arasında kıl payı fark vardır ama ünsiyet insanla olur ve yüz yüze gelince kiminle söz edeceğini bulur.

Bu dünyaya yalnız geldik yalnız gideceğiz. Rabbimiz buyurur:

“Sizi ilk defa “(teker teker)yarattığımız gibi bize teker teker geldiniz. Verdiğimiz nimetleri arkanızda bıraktınız. Aranızda Allah'a ortak olduğunu iddia ettiklerinizi beraberinizde şefaati olarak görmüyoruz. Aranızdaki bağ kopmuştur. İddia ettiğiniz şeyler kaybolup gitmiştir.” (En'am süresi ayet 6/94)

Anadolu'da yol boyunca dağ tepelerinde görünen yalnız ağaçlara da acırım ben.

İlla dinleneceksek, yalnız ağaçların gölgesini tercih eder, gölgesiyle serinlerken, termosumuzdaki suyu dibine dökerek onu da serinletiriz.

Aslında her kar tanesi, her yağmur damlası yalnız yağarlar. Yalnız kalmazlar, barajda, gölde, denizde yan yana gelerek yardımlaşır ve hasret giderirler.

Yalnız değiliz. İster sarayda olalım ister zindanda. Yanımızda “Kıramen Katibin” denilen meleklerimiz var. Bizi severler, bize dua ederler.

İyilik yaptığımızda sevinirler ve hemen yazarlar, kötülük yaptığımızda üzürlüler, hemen yazmazlar ve tevbe etmemizi beklerler. Beyoğlu'nda insan seli akarken kimseyi tanımayan ve kendisi tanınmayan da üzülmessin. Onu Allah tanır, melekler tanır, dünyadan milyonlarca kere büyük olan güneş tanır.

Elsiz ayaksız kapılar açan, burnunun dibine kadar gelen hava seni tanır. Hava, sana yük olmadan, hissettirmeden içine girer, kan damarında dolaşır ve her hücrene hayat verir. Bu kadar seni seven, içine kadar gelip içinde temizlik yapan ve ücret de istemeyen nimetler senin etrafında dört dönerken nasıl kendini yalnız hissedersin?

Kur'ansız ev olmaz. Kur'an okursan, peygamberlerle, sohbet edersin, onların izinden giden Sıddıklarla, Şehidlerle, Salihlerle konuşursun.

Cennet nimetlerini okur hayal dünyanı güzelleştirirsin. Gerçek yalnızlık, kişinin kendisiyle barışık olmaması halidir.

Kendiyle barışık olmayanlar milyonların omuzlarında alkışlar eşliğinde taşınırlar bile yalnızdırlar. Türkiye'nin en ünlü şarkıcısı Zeki Müren,

“Gökyüzünde yalnız gezen yıldızlar,

Yeryüzünde sizin kadar yalnızım” diye feryat ederdi.

KURUNTULARIN KIRINTILARI

Herkes her sabaha hazır bir psikoloji ile uyanıyor, hazır fikirler, hazır kanaatler, hazır duygular... Otomatiğe bağlanmış şekilde gün içinde uygun yerlerde uygun performanslar ortaya konarak güne devam ediliyor, akşama devam ediliyor ve nihayet uyku saati geliyor. Ertesi sabah aynı yerden devam ediliyor. Sürprizi olmayan bir döngü bu, kısır, yoksullaştırıcı, aynılaştırıcı, robotlaştırıcı bir döngü...

Günün herhangi bir anında herhangi bir olay meydana gelirse, herkesin ne tepki vereceği önceden belli... Herkesin bir konumu var ve konumuna uygun aynılaş(tırıl)mış sözleri... Öyle ki gazeteler çıkmadan, TV programları başlamadan herkesin ne yazacağını, ne söyleyeceğini biliyoruz. Her şey her an tekrerrür ediyor sanki. Daimi bir dejavu hali!

İnsanlar sevgilerini ve nefretlerini yineleyen, süsleyen, dozunu arttıran şeyler okumak, duymak, görmek istiyor. Yazanlar, söyleyenler, gösterenler hedef kitlelerinin beklediğini vermek için yarışıyor birbiriyle. Söz konusu yazı, konuşma ve gösteriler, müşterisinin psikolojisini tahkim ve tatmin ettiği derecede 'beğeni' puanı kazanıyor, reyting alıyor. Yani en geniş anlamıyla medya, tüketicisinin bir örnek tepkileriyle uyumu ölçüsünde var oluyor.

Her mesele, her hareket, her tarihi şahsiyet, her fikir, popüler imajları üzerinden konuşulup tartışılıyor ve ancak o kadar anlaşılıyor. Bu imajların meselenin gerçeğiyle ilişkisi çok yüzeysel ve çarpıtmalara açık... Dolayısıyla her mesele aslından uzak bir yerde kavranıyor ve bu gayretlerin tamamı nihayetinde zihinsel bir birikime değil, zihinsel bir perdelenmeye kapı açıyor.

Haberdar olmazsak eksik kalacağımızı sanarak sarıldığımız şeylerin, bizi akıntıyla aynı istikamete sürüklediğini ve asıl bu kadar çok, bu kadar savunmasızca haberdar olmakla eksik kalmakta olduğumuzu bir kötü ihtimal olarak bile aklımızda tutamıyoruz. Güncel bizi önüne katıp sürüklerken, ayağımızı bastığımız sağlam zeminle temasımızın da ister istemez kesildiğini unutuyoruz.

Fikir, güncel olaylara verdiğimiz günübürlük tepkilerle oluşabilecek bir şey değil! Fikir, güncel olayları aşan ve bize o olayları da künhüne vararak idrak edebilme, derinliğine yorumlayabilme kabiliyeti kazandıran doğrulardan çatılabilecek bir şey! Oltasını güncele atıp fikir tutmayı bekleyen elbette aldaniyor.

Küçük fotoğraflarda yaşayan herkes birbirine 'büyük fotoğraf'a bakmasını söyleyip duruyor son zamanlarda. Büyük fotoğraf denen şey; meselelere geniş bir çerçeveden bakmayı ifade ettiği kadar, tarihi derinliği içinden vukufiyetle bakmayı da ifade ediyor olmalı. Dün ne olduğunu bile hatırlamamaya kurulmuş zihinlerle o büyük fotoğrafı gözümüzde canlandırmamız zor! Öyle ya, her gün yüksek sesle tekrarlıyor olmasak, kim olduğumuzu bile belki çoktan unutacaktık!

Günün tarihini tutmak önemli! Ama bunu her günün tarihinin, devasa tarih kitabının sadece bir sayfasından ibaret olduğunu bilerek yapmak gerek... Aksi halde, görme kabiliyetimizin artması bir yana dursun, tedavisi güç bir görme bozukluğunun temelini kendi ellerimizle atmış oluyoruz.

Akıl fikir sahibi bir insan olmanın hiçbir kestirme yolu yok, bu dünyanın her yerinde milyon kere ispatlanmış muhkem bir hikaye... Gazete okuyarak, televizyon izleyerek, sosyal medyada vakit öldürerek akıl fikir sahibi olunabileceği zannı sadece bir vehimdir. İşte bu döngünün içinde başımızı döndürerek bize sattıkları şey de o: Vehim! Ne deniyor yeni dilde? Evet, kuruntu!

...

Toplumsal meseleleri değerlendirirken, geriye dönük taramaların çok aydınlatıcı olabileceğini düşünüyorum. Bu anlamda her kütüphanede birer yakın tarih tutanağı işlevi gören almanakların bulunması elzem... Geçtiğimiz günlerde elime ulaşan Anadolu Ajansı'nın 2016 Almanagi bunun iyi hazırlanmış, güzel bir örneği... Türkçe, Arapça ve İngilizce olarak yayınlanan bu almanağın, pek çok tarihi gelişmeye sahne olan 2016 yılının hafızasını hakkını vererek tuttuğunu söyleyebiliriz.